

Fjárhagstölur ferðapjónustufyrirtækja árið 2018

Ráðgjafarsvið KPMG

—
29. apríl 2020

Inngangur

Ráðgjafarsvið KPMG ehf. (KPMG) hefur að beiðni Ferðamálastofu unnið greiningu á fjárhagstölum ferðapjónustufyrirtækja til að gera stjórnvöldum á Íslandi kleift að greina betur hvernig fjárhagsleg úrræði sem þegar hafa komið fram vegna COVID-19 heimsfaraldursins (COVID-19) eru líkleg til að hafa nýst félögum í ferðapjónustu á Íslandi. Gögnin eiga líka að geta aðstoðað við að greina hvernig möguleg ný úrræði nýtast einstaka greinum og hve stórt hlutfall félaga ætti að geta nýtt úrræðin miðað við skilyrði sem sett eru fyrir nýtingu einstaka úrræða.

Greiningin er unnin í samráði við ferðamálastjóra og framkvæmdastjóra Stjórnstöðvar ferðamála byggt á fjárhagsgögnum ferðapjónustufyrirtækja fyrir árið 2018 frá Creditinfo og Hagstofu Íslands. Greiningin byggir að hluta á fyrri verkefnum sem KPMG hefur unnið fyrir Ferðamálastofu á síðustu vikum.

Samhliða þessari skýrslu hefur KPMG afhent Ferðamálastofu gagnvirk mælaborð þar sem hægt er að skoða gögnin í Power BI.

Eftirtaldir áttu þátt í vinnslu verkefnisins:

- Skarphéðinn Berg Steinarsson, ferðamálastjóri
- Óskar Jósefsson, framkvæmdarstjóri hjá Stjórnstöð ferðamála
- Jóhann Viðar Ívarsson, greinandi hjá Ferðamálastofu
- Benedikt K. Magnússon, hluthafi og sviðsstjóri ráðgjafarsviðs KPMG
- Ágúst Angantýsson, verkefnastjóri á ráðgjafarsviði KPMG

KPMG ber ekki ábyrgð á að uppfæra efni og þær niðurstöður sem hér koma fram í tengslum við atburði eða upplýsingar sem kunna að koma síðar fram.

KPMG hefur ekki sérstaklega kannað áreiðanleika þeirra gagna og heimilda sem vinnan er byggð á en bent er á að niðurstaða slíkrar könnunar gæti haft áhrif á undirliggjandi gögn og þar af leiðandi niðurstöður greininga. Af þeim sökum getur KPMG ekki ábyrgst nákvæmni né áreiðanleika þeirra upplýsinga sem hér koma fram né að þær séu tæmandi.

Gert er ráð fyrir að lesendur rýni í þessi gögn og annað það er liggur til grundvallar niðurstöðum og að lesendur túlki upplýsingarnar í tengslum við þeirra eigin kringumstæðum og önnur atvik sem við þá kunna að eiga.

Upplýsingarnar og útreikningarnir fela ekki í sér staðfestingu frá KPMG. Öll ákvörðunartaka í tengslum við upplýsingarnar og útreikningana er alfarið í höndum verkkaupa eða annarra aðila sem er að málinu kunna að koma og ber KPMG enga ábyrgð á ákvörðunum sem teknar eru á grundvelli þeirra.

Tengiliður KPMG:

Benedikt K. Magnússon
Ráðgjafarsvið
Sviðsstjóri, hluthafi
Gsm: 861 5252
bmagnusson@kpmg.is

Efnisyfirlit

	bls		bls
— Lýsing gagna	3	Viðauki	
— Ferðaþjónusta án flugs	4	— Skilgreiningar	17
— Heildaryfirlit án landshlutaskiptingar	5	— ISAT flokkun	18
— Hlutfallsleg nýting úrræða	6		
— Fjöldi fyrirtækja sem falla undir algeng skilyrði	7		
Yfirlit undirgreina			
— Afþreying	9		
— Gististaðir	10		
— Veitingastaðir	11		
— Bílaleigur	12		
— Hópterðir	13		
— Ferðaskrifstofur	14		
— Flug	15		

Lýsing gagna

Creditinfo

Gögnin sem dregin hafa verið saman eru fengin hjá Creditinfo og byggja á ársreikningum fyrirtækja sem uppfylla skilyrði ISAT flokkunar sem tengist ferðaþjónustu.

Skilyrði

Til þess að auka áreiðanleika gagnanna var eftirfarandi skilyrðum beitt á gagnasett Creditinfo:

- Kennitölur á félagiformi (ekki einstaklingar í rekstri)
- Ársreikningi skilað árið 2018
- Félög ekki með opið mál um árangurslaust fjárnám
- Rekstrartekjur hærrí en 5 m.kr.
- ISAT flokkar sjá viðauka

Fjöldi fyrirtækja

Heildarfjöldi fyrirtækja sem uppfyllti ofangreindar niðurstöður og er í gagnasettinu er 1.886.

- Auk þessara fyrirtækja var fjórum fyrirtækjum bætt við sem ekki uppfylltu skilyrði um ISAT flokka en eru auðsjáanlega ferðaþjónustufyrirtæki. Að lokum voru félög sem ekki eru ferðaþjónustufyrirtæki en falla undir ISAT flokkinn Nuddstofur, sólbaðsstofur, gufuböð o.þ.h.fjarlægð úr gagnasettinu.
- Lokamengið inniheldur þar af leiðandi **1.873** félög.

Aðlaganir

ISAT flokkun

Félögin voru dregin saman í flokka einkennandi greina ferðaþjónustu og er fjallað um hvern flokk í samantektinni. Aðlögun í flokka einkennandi greinar ferðaþjónustu má sjá í viðauka.

Samstæðureikningar

Gagnasettið innihélt samstæðureikninga og reikninga dótturfélaga í einhverjum tilfellum. Í þeim tilfellum hafa fjárhagstölur og fjöldi stöðugilda í dótturfélögum verið fjarlægðar til að koma í veg fyrir tvítalningu.

Fyrirtæki sem eru skráð með höfuðstöðvar í Reykjavík en einnig með starfseiningar á landsbyggð teljast hér sem fyrirtæki á höfuðborgarsvæði.

Aðrar mikilvægar aðlaganir

Flokkurinn flug inniheldur flugfélög og flugtengda starfsemi. Í þeim flokki hafa þau félög sem starfrækja útsýnisflug með þylrum verið flokkuð með félögum í afþreyingu.

Laun og launatengd gjöld

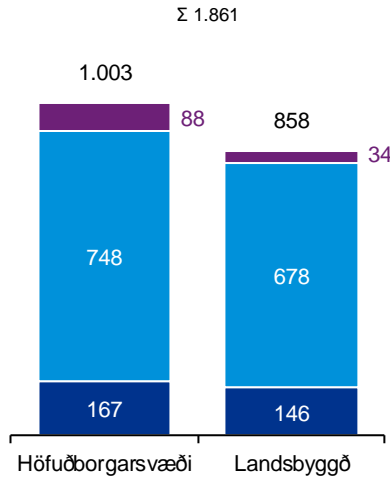
Í þeim tilvikum þar sem gögnin innihéldu fjölda stöðugilda í fyrirtækinu en engan launakostnað var áætlað fyrir launakostnaði. Gert var ráð fyrir meðallaunakostnaði á stöðugildi á ári að fjárhæð 7,5 m.kr.

Skilgreiningar á skilyrðum fyrir úrræðum og ýmsum reiknuðum stærðum má sjá í viðauka

Ferðapjónusta án flugs

Fjöldi fyrirtækja

Skýringar

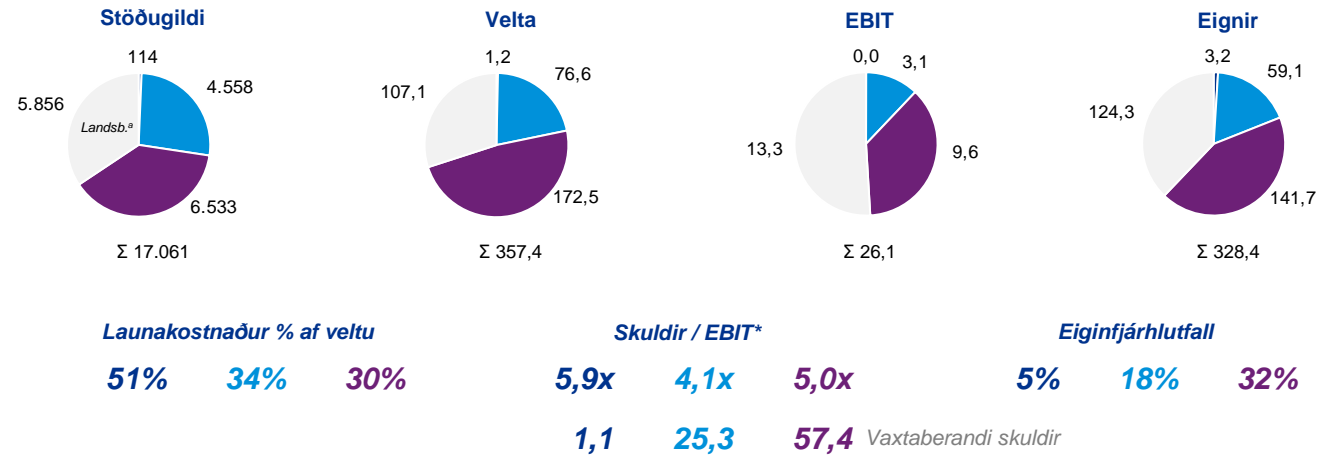
- Stór fyrirtæki**
Yfir 500 m.kr. í veltu
- Lítill og meðalstór fyrirtæki**
10 til 500 m.kr. í veltu
- Örfyrirtæki**
Undir 10 m.kr. í veltu

EBIT (rekstrarhagnaður), velta, eignir og vaxtaberandi skuldir eru sett fram í milljörðum króna.

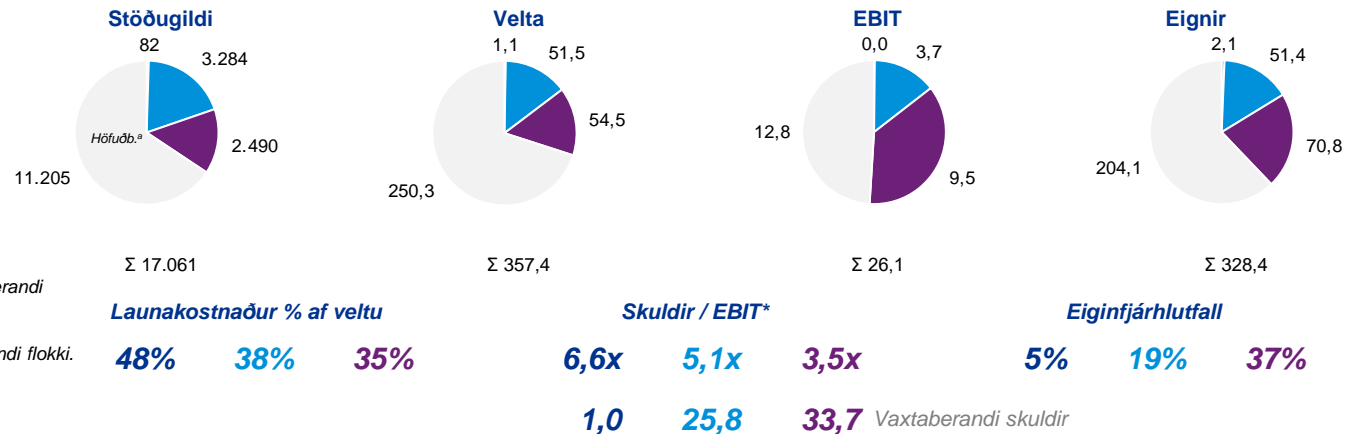
a) Gráa svæðið á skifuritunum sýnir samtölu höfuðborgarsvæðis eða landsbyggðar í viðkomandi flokki.

Heimild: Creditinfo og greining KPMG

Höfuðborgarsvæðið

Landsbyggð

Heildaryfirlit án landshlutaskiptingar

<i>Fyrirtæki</i>	Fjöldi fyrirtækja	Stöðugildi	Velta	EBIT	Launahlutfall	Eignir	Vaxtaberandi skuldir	Eiginfjárlutfall	Skuldir / EBIT*
<i>Afþreying</i>	565	2.681	61,6	8,3	34%	66,8	21,0	41,10%	2,2x
<i>Gististaðir</i>	475	4.846	85,5	8,9	38%	130,7	64,2	29,94%	6,0x
<i>Veitingarekstur</i>	542	6.381	92,6	3,6	41%	40,1	11,8	23,39%	2,0x
<i>Bílaleigur</i>	74	1.090	34,7	2,7	25%	55,5	37,6	11,29%	11,8x
<i>Hópfærðir og hópbílaleigur</i>	139	1.359	30,5	0,8	38%	20,0	8,9	25,44%	6,0x
<i>Ferðaskrifstofur</i>	66	704	52,6	1,8	12%	15,3	0,8	28,07%	0,4x
<i>Flug</i>	12	4.352	192,7	-6,6	35%	135,3	21,3	22,04%	7,0x
Samtals	1.873	21.413	550,1	19,5	34%	463,7	165,6	26%	4,6x

Heimild: Fjárhæðir í milljörðum króna.

* Leiðrétt skuldahlutfall, skýringu má sjá í Viðauka. Óleiðrétt skuldahlutfall nemur 8,5x

Hlutfallsleg nýting úrræða

Fyrirtækjaflokkur

Úrræði	Skilyrði (í útreikningum)	Örfyrirtæki	Lítill og meðalstór fyrirtæki	Stór fyrirtæki	
	— Gert er ráð fyrir að forsendan um verulegan tekjumissi eigi við um öll félögin.	# fyrirtækja 313	1.426	122	1.861
		# starfsmanna 196	7.842	9.023	17.061
Frestun opinberra gjalda	— Ekki verulegir rekstrarörðugleikar	158	880	84	1.122
		51%	62%	69%	60%
Brúarlán	— Ekki verulegir rekstrarörðugleikar	43	242	28	313
	— Rekstrarhæf eftir COVID-19				
	— Launakostnaður a.m.k. 25% af rekstrargjöldum.	14%	17%	23%	17%
Lokunarstyrkir	— Rekstur þurfti að loka	NA	NA	NA	NA
	— Að lágmarki 4,2 m.kr. í tekjur árið 2019				
	— Enn í rekstri	NA	NA	NA	NA
Stuðningslán	— Tekjur á bilinu 9 – 500 m.kr. (hér 10-500 m.kr.)	0	766	0	766
	— Launakostnaður hærrí en 10% af rekstrargjöldum.				
	— Rekstrarhæf fyrir COVID-19 (hér ekki verulegir rekstrarerfiðleikar)	0%	54%	0	41%
Jöfnun tekjuskatts	— Hagnaður árið 2019 (hér 2018)	168	837	89	1.094
		54%	59%	73%	59%

Taflan sýnir fjölda og hlutfall ferðapjónustufyrirtækja sem uppfylla skilyrði samsettra úrræða byggt á þeim upplýsingum sem eru aðgengilegar í þessari greiningu. Hér er alltaf um grófa nálgun að ræða því skilyrðin eiga m.a. oftast við árið 2019 en hér er einungis hægt að byggja á tölum fyrir árið 2018 og skilyrðin eru sum enn að mótast.

Aths. (a) Forsendur settar fram af KPMG, en þessi skilyrði hafa ekki verið skilgreind.

(b) Ferðapjónustufélög án flugs

Fjöldi fyrirtækja sem falla undir algeng skilyrði

Fyrirtækjaflokkur

Úrræði	Skilyrði (í útreikningum)	Örfyrirtæki	Lítill og meðalstór fyrirtæki	Stór fyrirtæki	
	— Alltaf gert ráð fyrir verulegum tekjumissi sem hér er gert ráð fyrir að eigi við um öll félög.	# fyrirtækja 313	1.426	122	1.861
		# starfsmanna 196	7.842	9.023	17.061
Launahlutfall	— Hærra eða jafnt og 25% af tekjum	158	962	84	1.204
		51%	68%	69%	65%
Ekki verulegir rekstrarerfiðleikar fyrir COVID-19	— Bókfært eigið fé er meira en sem nemur helmingi innborgaðs hlutfjár	158	880	84	1.122
	— Hlutfall bókaðra skulda og eigin fjár er ekki hærra en 7,5 ef um stór fyrirtæki er að ræða	51%	62%	69%	60%
	— EBITDA er hærri en nettó fjármagnskostnaður ef um stór fyrirtæki er að ræða				
Rekstrarhæf eftir COVID-19^a	— EBITDA hlutfall er hærra en 10%	78	342	32	452
	— Eiginfjárlutfall hærra en 30%	25%	24%	26%	24%

Taflan sýnir fjölda og hlutfall ferðapjónustufyrirtækja sem uppfylla skilyrði einstakra úrræða byggt á þeim upplýsingum sem eru aðgengilegar í þessari greiningu. Hér er alltaf um grófa nálgun að ræða því skilyrðin eiga m.a. oftast við árið 2019 en hér er einungis hægt að byggja á tölum fyrir árið 2018 og skilyrðin eru sum enn að mótast.

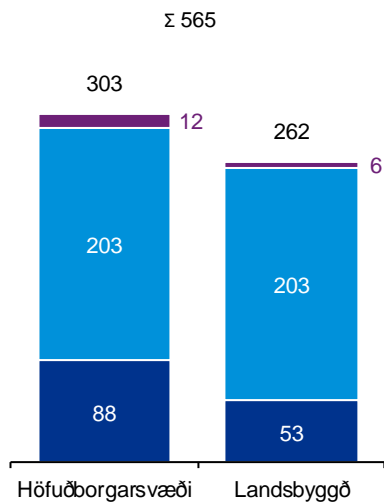
Aths. (a) Forsendur settar fram af KPMG, en þessi skilyrði hafa ekki verið skilgreind.
(b) Ferðapjónustufélög án flugs

Yfirlit undirgreina

Yfirlit undirgreina Afpreying

Fjöldi fyrirtækja

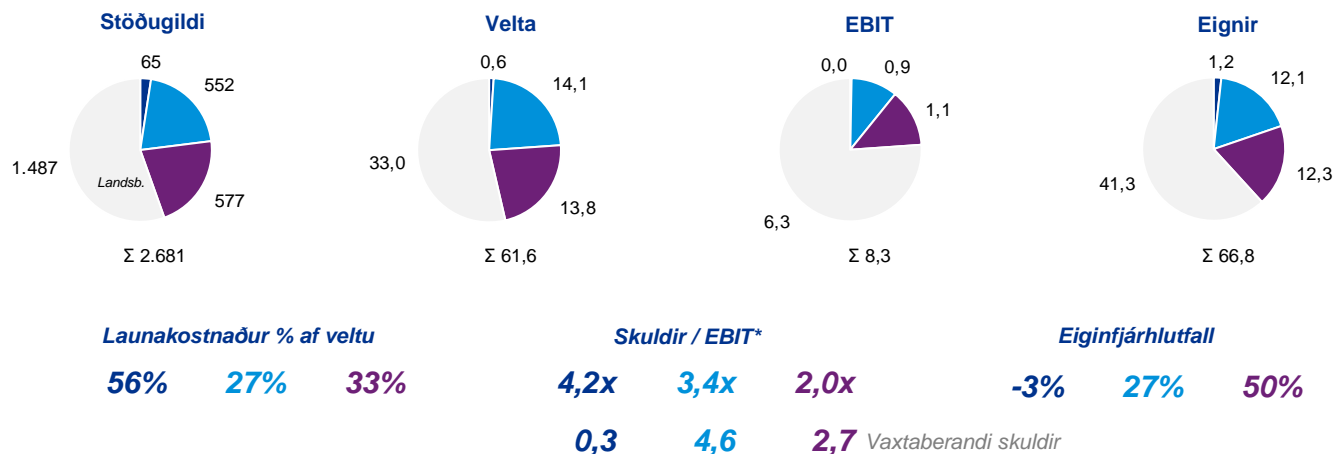
Skýringar

- Stór fyrirtæki**
Yfir 500 m.kr. í veltu
- Lítill og meðalstór fyrirtæki**
10 til 500 m.kr. í veltu
- Örfyrirtæki**
Undir 10 m.kr. í veltu

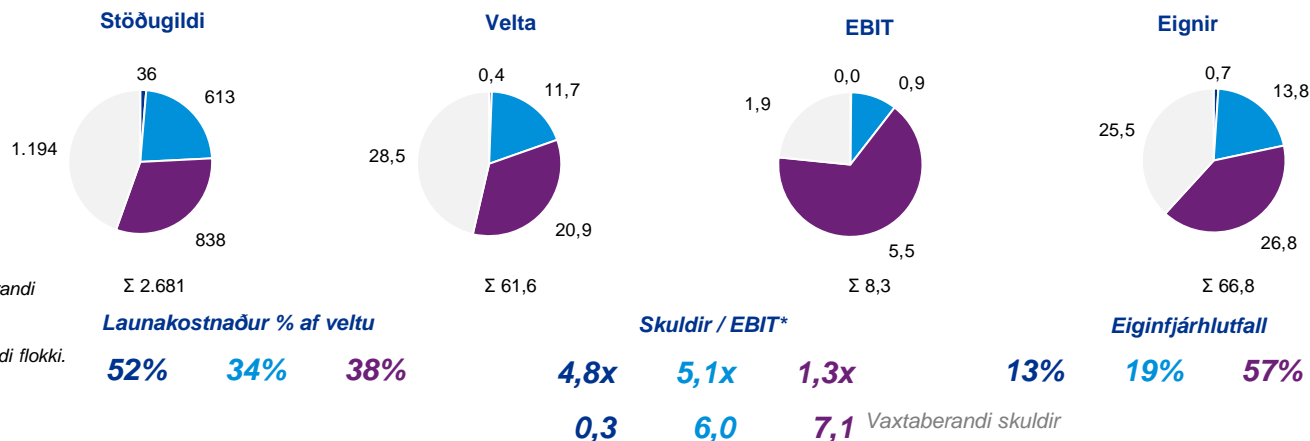
EBIT (rekstrarhagnaður), velta, eignir og vaxtaberandi skuldir eru sett fram í milljóðum króna. Gráa svæðið á skifuritunum sýnir samtölu höfuðborgarsvæðis eða landsbyggðar í viðkomandi flokki.

Heimild: Creditinfo og greining KPMG

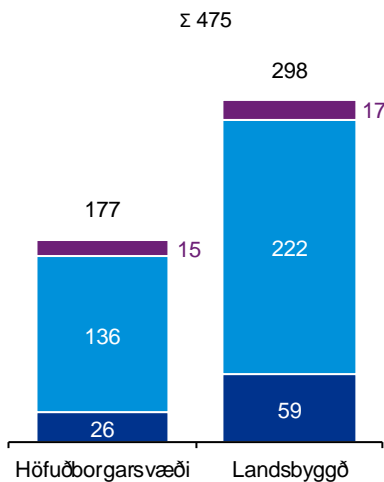
Höfuðborgarsvæðið

Landsbyggð

Fjöldi fyrirtækja

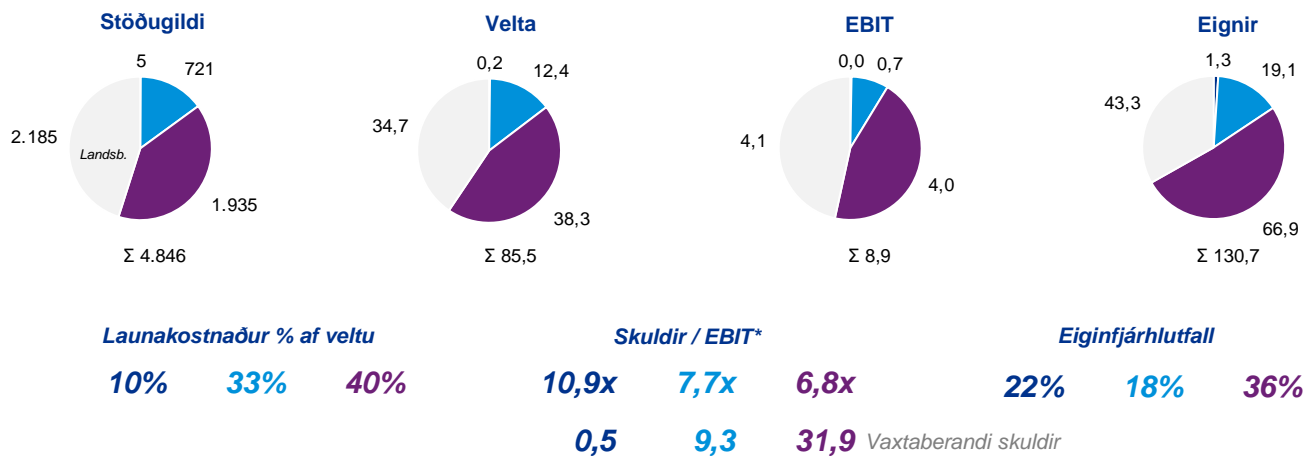
Skýringar

- Stór fyrirtæki**
Yfir 500 m.kr. í veltu
- Lítill og meðalstór fyrirtæki**
10 til 500 m.kr. í veltu
- Örfyrirtæki**
Undir 10 m.kr. í veltu

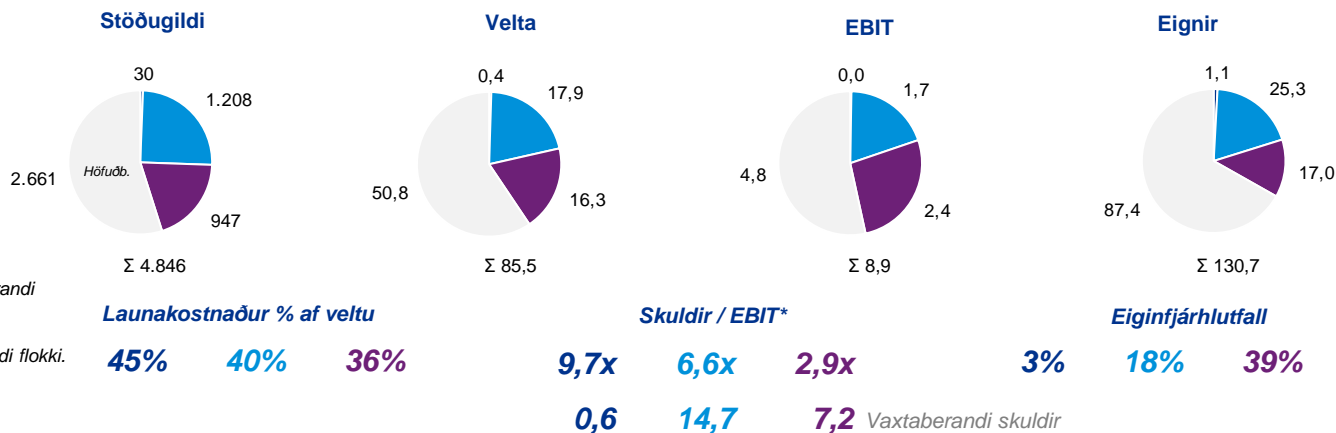
EBIT (rekstrarhagnaður), velta, eignir og vaxtaberandi skuldir eru sett fram í milljóðum króna. Gráa svæðið á skifuritunum sýnir samtölu höfuðborgarsvæðis eða landsbyggðar í viðkomandi flokki.

Heimild: Creditinfo og greining KPMG

Höfuðborgarsvæðið

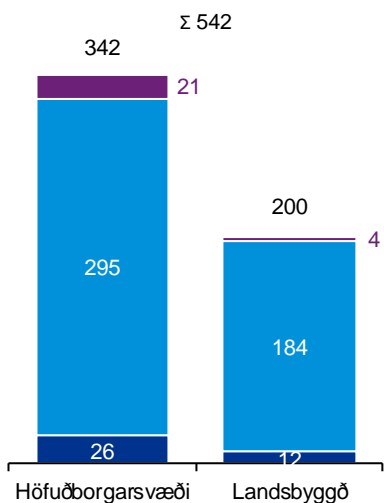

Landsbyggð

Veitingarekstur

Fjöldi fyrirtækja

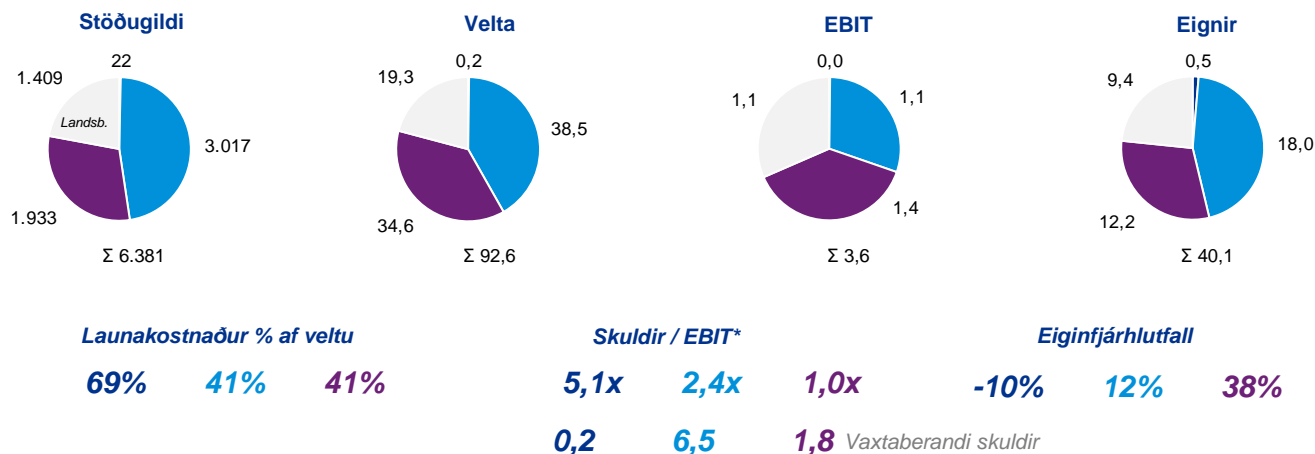
Skýringar

- Stór fyrirtæki**
Yfir 500 m.kr. í veltu
- Lítill og meðalstór fyrirtæki**
10 til 500 m.kr. í veltu
- Örfyrirtæki**
Undir 10 m.kr. í veltu

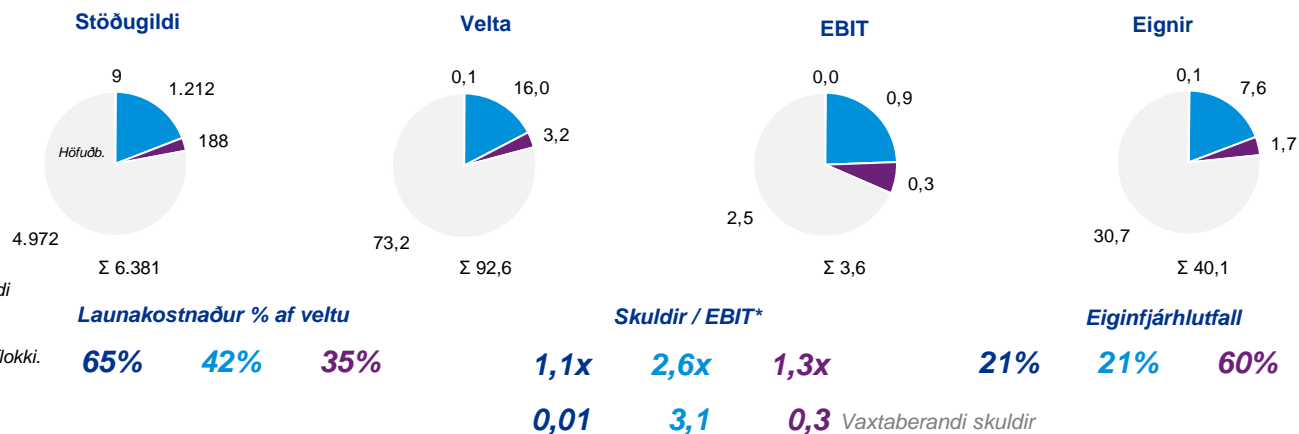
EBIT (rekstrarhagnaður), velta, eignir og vaxtaberandi skuldir eru sett fram í milljörðum króna. Gráa svæðið á skifuritunum sýnir samtölu höfuðborgarsvæðis eða landsbyggðar í viðkomandi flokki.

Heimild: Creditinfo og greining KPMG

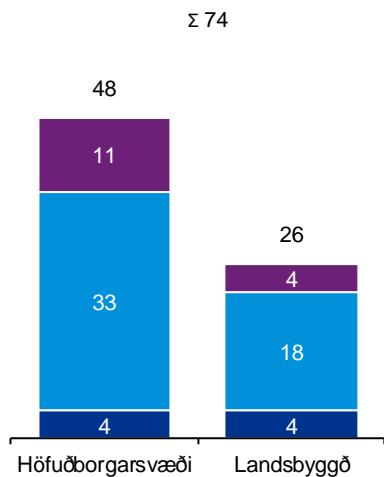
Höfuðborgarsvæðið

Landsbyggð

Fjöldi fyrirtækja

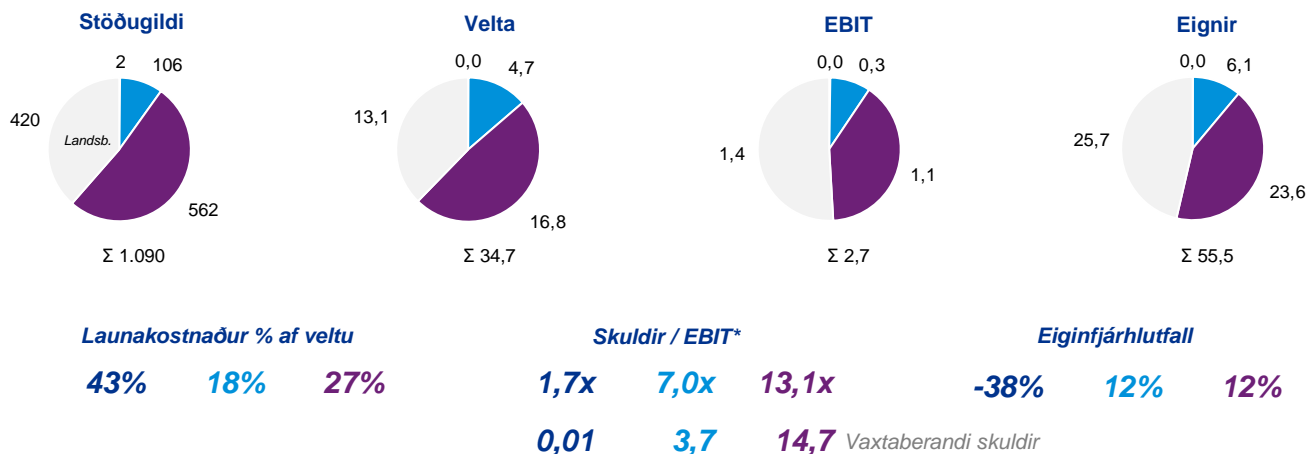
Skýringar

- Stór fyrirtæki**
Yfir 500 m.kr. í veltu
- Lítill og meðalstór fyrirtæki**
10 til 500 m.kr. í veltu
- Örfyrirtæki**
Undir 10 m.kr. í veltu

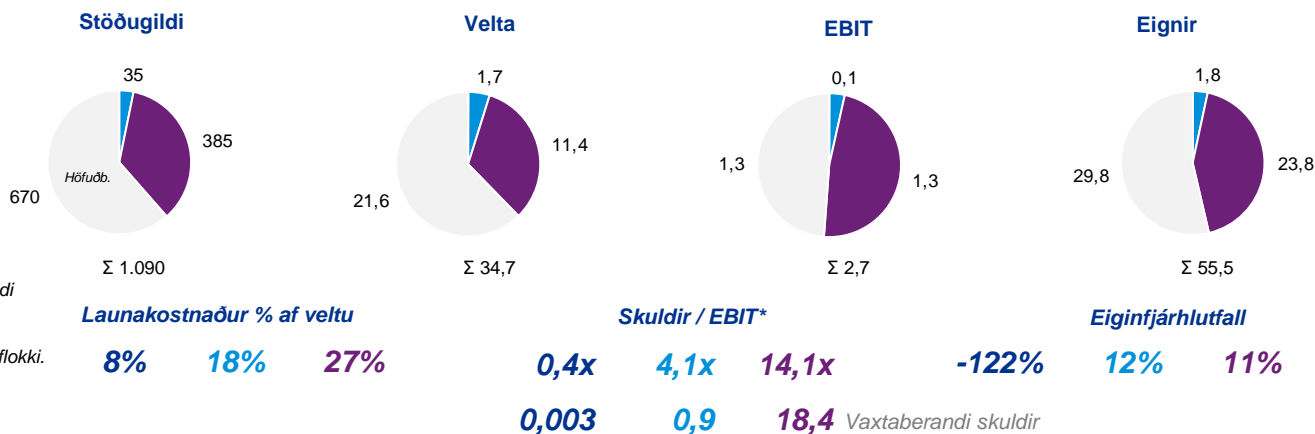
EBIT (rekstrarhagnaður), velta, eignir og vaxtaberandi skuldir eru sett fram í milljörðum króna. Gráa svæðið á skifuritunum sýnir samtölu höfuðborgarsvæðis eða landsbyggðar í viðkomandi flokki.

Heimild: Creditinfo og greining KPMG

Höfuðborgarsvæðið

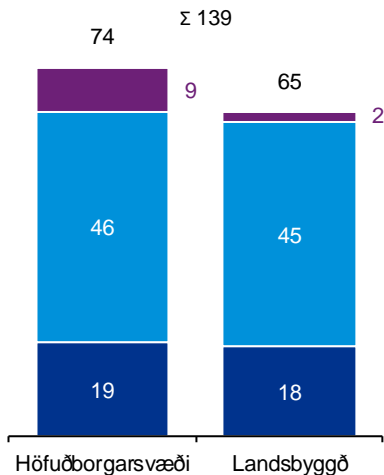

Landsbyggð

Höfufærðir og höpbílaleiga

Fjöldi fyrirtækja

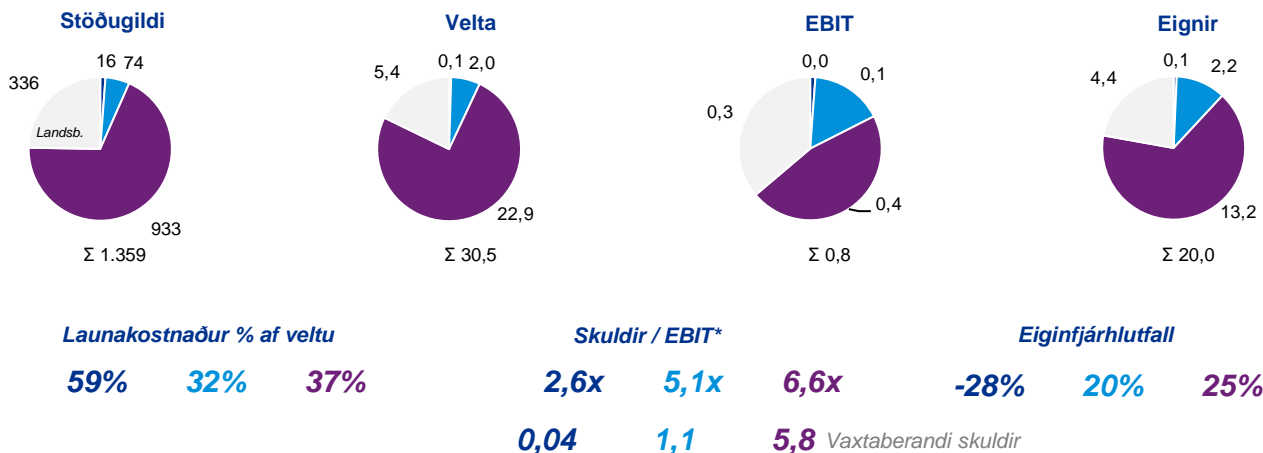
Skýringar

- Stór fyrirtæki**
Yfir 500 m.kr. í veltu
- Lítill og meðalstór fyrirtæki**
10 til 500 m.kr. í veltu
- Örfyrirtæki**
Undir 10 m.kr. í veltu

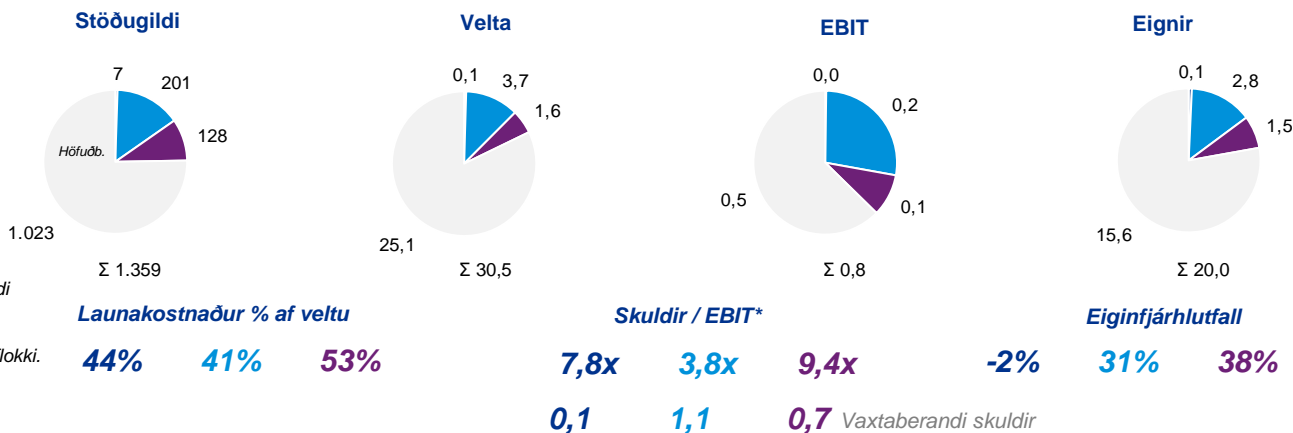
EBIT (rekstrarhagnaður), velta, eignir og vaxtaberandi skuldir eru sett fram í milljörðum króna. Gráa svæðið á skifuritunum sýnir samtölu höfuforgarsvæðis eða landsbyggðar í viðkomandi flokki.

Heimild: Creditinfo og greining KPMG

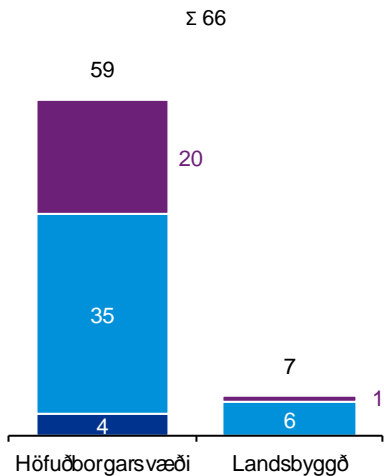
Höfuforgarsvæðið

Landsbyggð

Fjöldi fyrirtækja

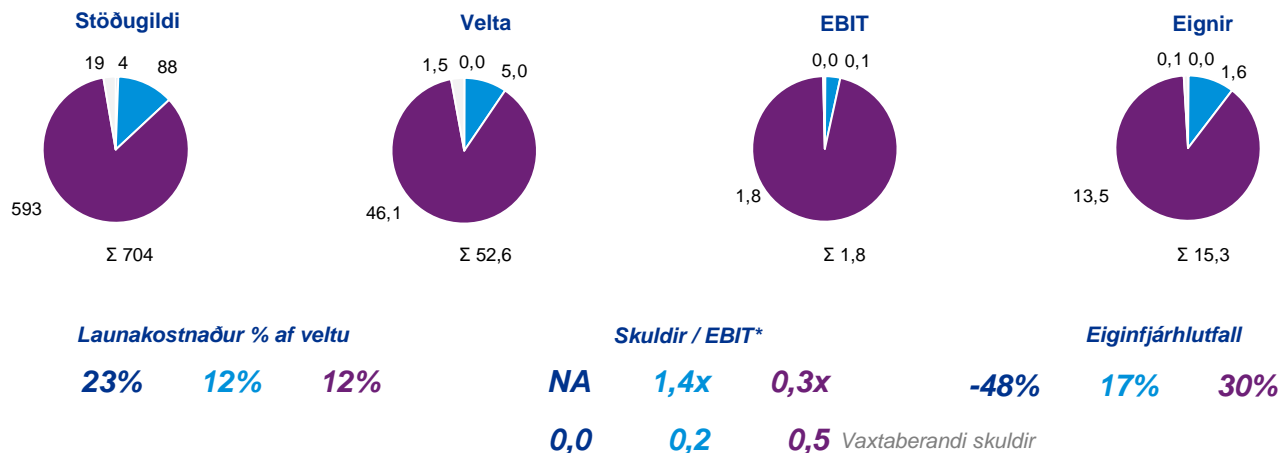
Skýringar

- Stór fyrirtæki**
Yfir 500 m.kr. í veltu
- Lítill og meðalstór fyrirtæki**
10 til 500 m.kr. í veltu
- Örfyrirtæki**
Undir 10 m.kr. í veltu

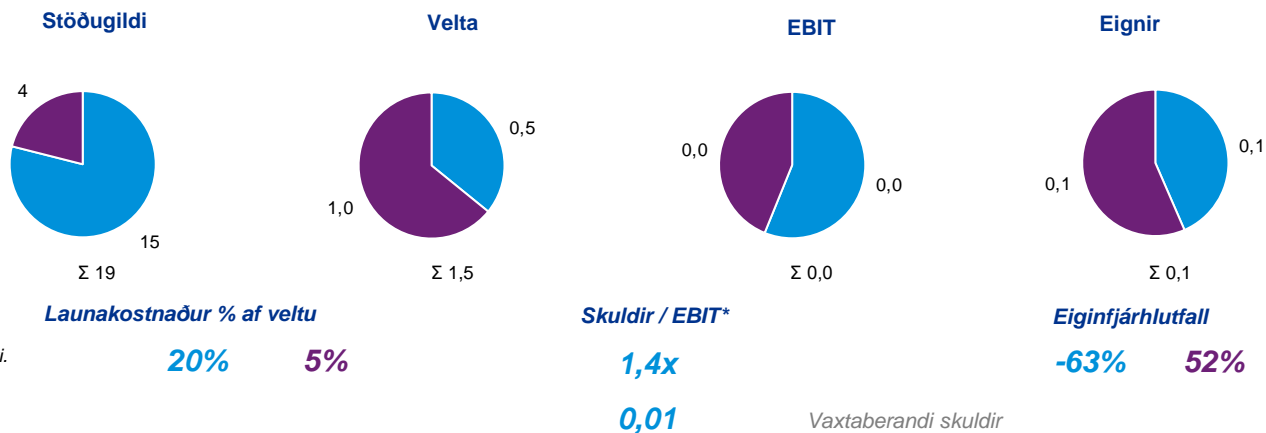
EBIT (rekstrarhagnaður), velta, eignir og vaxtaberandi skuldir eru sett fram í milljóðum króna. Gráa svæðið á skifuritunum sýnir samtölu höfuðborgarsvæðis eða landsbyggðar í viðkomandi flokki.

Heimild: Creditinfo og greining KPMG

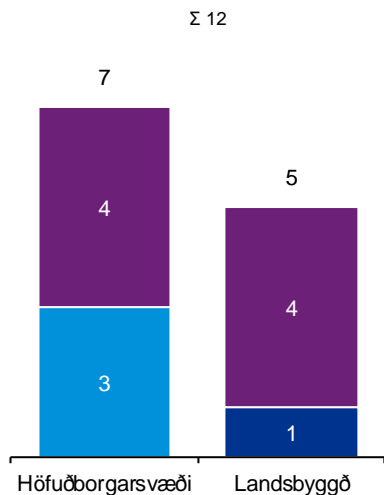
Höfuðborgarsvæðið

Landsbyggð (Inniheldur ekki allt landið eins og á fyrri glærum)

Fjöldi fyrirtækja

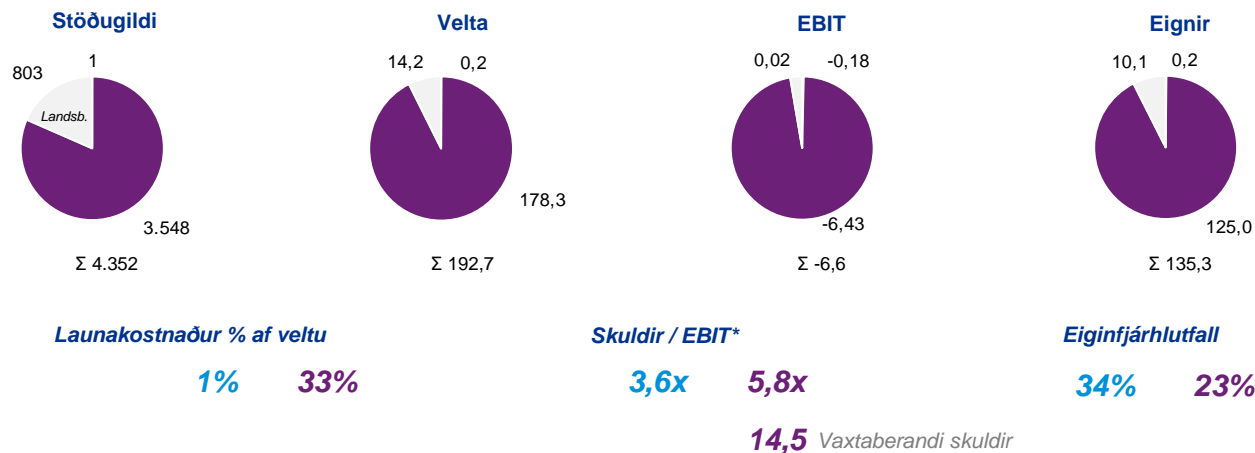
Skýringar

- Stór fyrirtæki**
Yfir 500 m.kr. í veltu
- Lítill og meðalstór fyrirtæki**
10 til 500 m.kr. í veltu
- Örfyrirtæki**
Undir 10 m.kr. í veltu

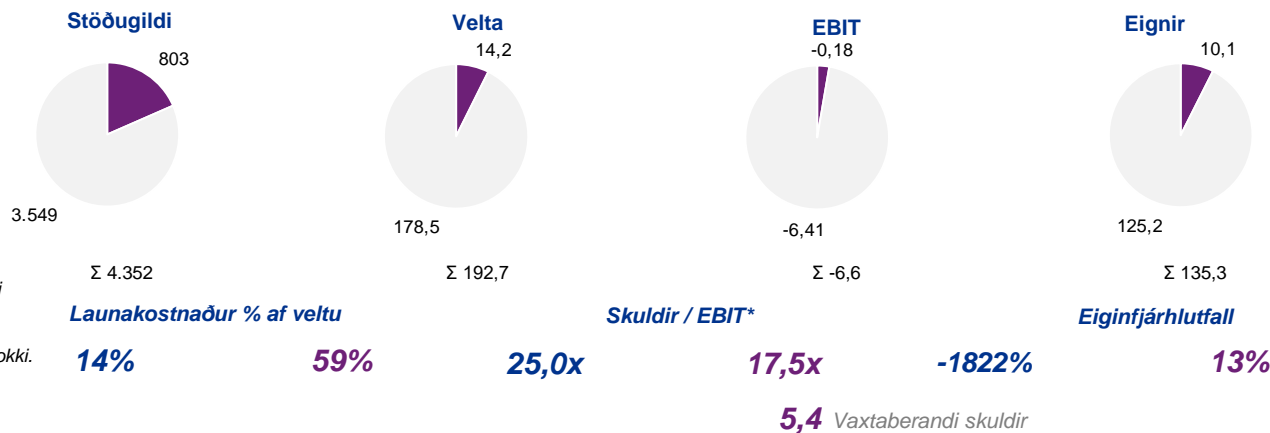
EBIT (rekstrarhagnaður), velta, eignir og vaxtaberandi skuldir eru sett fram í milljóðum króna. Gráa svæðið á skifuritunum sýnir samtölu höfuðborgarsvæðis eða landsbyggðar í viðkomandi flokki.

Heimild: Creditinfo og greining KPMG

Höfuðborgarsvæðið

Landsbyggð

Viðauki

Skilgreiningar

Skuldir / EBIT*

- Skuldahlutfall er hlutfallið milli vaxtaberandi skulda annars vegar og rekstrarhagnaðar hins vegar.
 - Vaxtaberandi skuldir eru skilgreindar sem langtímaskuldir, hlaupareikningslán og næsta árs afborganir.
 - Ekki er hægt að útiloka að vaxtaberandi skuldir fyrirfinnist í öðrum liðum efnahagsreikningsins.
- Skuldahlutfallið hefur verið aðlagð fyrir tilvikum þar sem er rekstrartap. Í þeim tilvikum er rekstrarniðurstöðu sleppt við útleiðslu nefnara í hlutfallsútreikningi.

Ekki verulegir rekstrarerfiðleikar fyrir COVID-19

- Bókfært eigið fé er meira en sem nemur helmingi innborgaðs hlutfjár.
- Hlutfall bókaðra skulda og eigin fjár er ekki hærra en 7,5 ef um stór fyrirtæki er að ræða.
- EBITDA er hærri en nettó fjármagnskostnaður ef um stór fyrirtæki er að ræða.

ISAT Flokkun

ISAT Flokkun og aðlaganir

ISAT Nr.	Skýring	Flokkun KPMG	Athugasemdir og aðlaganir
49.39.0	Aðrir farþegaflutningar á landi	Höpferðir	
79.12.0	Ferðaskipuleggjendur	Afþreying	
56.21.0	Veislubjónusta	Veitingarekstur	
55.10.1	Hótel og gistiheimili með veitingaþjónustu	Gististaðir	
77.11.0	Leiga á bifreiðum og léttum vélknúnum ökutækjum	Bílaleigur	
79.90.0	Önnur bókunarþjónusta og önnur starfsemi tengd ferðaþjónustu	Ferðaskrifstofur	Öll félög með KSV undir 65% af tekjum eru flokkuð sem Afþreyingarfélög
56.10.0	Veitingastaðir	Veitingarekstur	
79.11.0	Ferðaskrifstofur	Ferðaskrifstofur	
96.04.0	Nuddstofur, sólbaðsstofur, gufuböð o.þ.h.	Annað	Mengið inniheldur eingöngu valin félög í ferðaþjónustu
55.20.0	Orlofsdvalarstaðir og annars konar gístaðstaða	Gististaðir	
68.20.2	Leiga atvinnuhúsnæðis	Annað	Mengið inniheldur eingöngu valin félög í ferðaþjónustu
55.10.2	Hótel og gistiheimili án veitingaþjónustu	Gististaðir	
56.30.0	Krár, kaffihús og dansstaðir o.þ.h.	Veitingarekstur	
71.12.2	Starfsemi á sviði landmælinga; jarðfræðilegar rannsóknir	Afþreying	Mengið inniheldur eingöngu valin félög í ferðaþjónustu
55.30.0	Tjaldsvæði, svæði fyrir húsbíla og hjólhýsi	Gististaðir	
50.30.0	Farþegaflutningar á skipgengum vatnaleiðum	Afþreying	
91.02.0	Starfsemi safna	Afþreying	
55.90.0	Önnur gístaðstaða	Gististaðir	
50.10.0	Millilanda- og strandsiglingar með farþega	Afþreying	
51.10.2	Farþegaflutningar með leiguflugi	Flug	Félög með þyrlurekstur flokkuð sem afþreying
49.32.0	Rekstur leigubíla	Höpferðir	
51.10.1	Farþegaflutningar með áætlanarflugi	Flug	
56.29.0	Önnur ótalin veitingaþjónusta	Veitingarekstur	
52.23.0	Þjónustustarfsemi tengd flutningum með flugi	Flug	
93.29.0	Önnur ótalin skemmtun og tómstundastarf	Afþreying	
93.13.0	Heilsu- og líkamsræktarstöðvar	Afþreying	Sótt sér - Mengið inniheldur eingöngu valin félög í ferðaþjónustu
64.20.0	Starfsemi eignarhaldsfélaga	Höpferðir	Sótt sér - Mengið inniheldur eingöngu valin félög í ferðaþjónustu

kpmg.com/socialmedia

kpmg.com/app

© 2020 KPMG ehf. á Íslandi er aðili að alþjóðlegu neti KPMG, samtökum sjálfstæðra fyrirtækja sem aðild eiga að KPMG International Cooperative, svissnesku samvinnufélagi. Allur réttur áskilinn.

Nafn og vörumerki KPMG eru skráð vörumerki KPMG International.